

Represenatcyjna szkoła tkacka przy bocznej stronie Parku Miejskiego (ok. 1920); fot.: Archiwum Miejskie Forst (Lausitz)

Szkoła tkacka, tu jeszcze bez dobudówki po stronie wschodniej (ok. 1900); fot.: Kolekcja Hagena Puscha

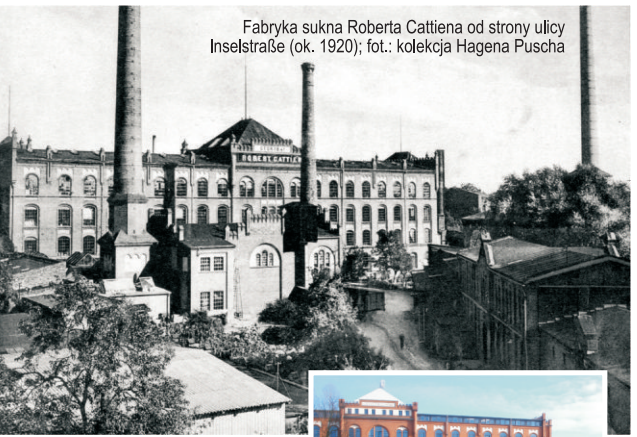
Szkoła tkacka / szkoła branzowa przemysłu włókienniczego – kuźnia talentów rzemiosła sukienniczego

Szkoła tkacka została założona w 1885 roku jako prywatna placówka Stowarzyszenia Fabrykantów z Forst, a później przekształciła się w placówkę samorządowo-państwową, tj. „Królewską Szkołę Tkacką” oraz „Pruską Szkołę Zawodową dla Przemysłu Tekstelnego”. Miasto było dumne ze swojej placówki edukacyjnej, o czym świadczy imponująca architektura budynku, który wraz z położonym przed nim parkiem miejskim był częstym motywem fotograficznym. Lokalizacja została świadomie wybrana w pobliżu licznych zakładów tkackich w północnej części miasta. Trzypiętrowy budynek na rogu ulic Heinrich-Heine-Straße i Jänickestraße powstał w 1891 roku. W 1911 roku dobudowano nowy reprezentacyjny budynek główny z urozmaiconą fasadą i potężnym dachem. Charakterystyczne są również wyraźne dachy pilaste (szedowe) przybudówek. Kształcący się tutaj młodzi ludzie mieli duże szanse na objęcie stanowisk kierowniczych w jednej z fabryk włókienniczych w Forst. Do klas kupieckich uczęszczali głównie synowie fabrykantów. Nauczano również artystycznego projektowania wzorów tkanin. Z zewnątrz dobrze widoczna jest przeszklona kalenka dachu głównego budynku, pod którym znajdowały się nasłonecznione pracownie kreślarskie. Program nauczania obecnego zespołu szkół zawodowych z oddziałem technologii produkcji tekstylnej i odzieżowej kontynuuje tę tradycję. Cały zespół budynków jest obecnie objęty ochroną konserwatorską.

Rok budowy: 1891 / 1910-12

Inwestor: Fabrikanten-Verein zu Forst (Lausitz)

Impressum:
© Stadt Forst (Lausitz), maj 2015, Dodruk 2025 (z lekko skorygowanym tekstem dla muzeum Forster).
Wydawca:
Stadt Forst (Lausitz), Der Bürgermeister, vertreten durch Verwaltungsvorstand der Stadtentwicklung und Bauen, Fachbereich Stadtentwicklung, Cottbuser Straße 10, 03149 Forst (Lausitz)
E-Mail: info@forst-lausitz.de; www.forst-lausitz.de
Touristinformation Forst (Lausitz), Cottbuser Straße 10, 03149 Forst (Lausitz);
Telefon: +49 3562 988-50; E-Mail: tourismus@forst-lausitz.de; www.forst-lausitz.de
Teksty/wybor ilustracji: Planung und Architektur Herwarth+Holz, Berlin, we współpracy z dr Janem Kludmanner, archiwistą z Forst (Lausitz)
Grafika/druk: Medienwerkstatt JB - Jana Bretschneider (Cottbus)
Tłumaczenie na język polski: Jerzy Bielerzewski (Zielona Góra)

Fabryka sukna Roberta Cattiena – fabryczny pałac na północy miasta

Fabryka sukna Roberta Cattiena, obecnie siedziba powiatu Spree-Neiße, była jedną z pierwszych, a później także jedną z najważniejszych firm włókienniczych w mieście Forst (Lausitz). Jego syn Richard Cattien zbudował początkowo w 1873 roku przy ówczesnej Wilhelmstraße (dzisiejszej Jänickestraße) parterowy budynek fabryczny. Dzięki przemysłowej polityce marketingowej, tj. wykorzystaniu najlepszych surowców i sprzedaży tkanin po korzystnych cenach, zbyt i tym samym zapotrzebowanie na powierzchnię produkcyjną stale rosły. W 1899 roku powstała imponująca fabryka o długości około 80 m, która nieczym forteca dominuje nad północną dzielnicą przemysłową.

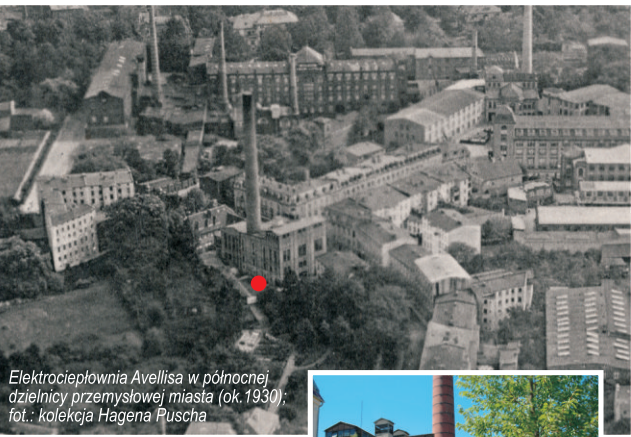
Cattien produkował przede wszystkim delikatne tkaniny z przędzy czesankowej. W 1902 roku w działach farbiarni, przędzalni, tkalni i wykańczalni zatrudnionych było około 150 pracowników. W 1939 roku firma zatrudniała już 400 osób. Rodzina Cattienów mieszkała tuż obok w ekskluzywnej lokalizacji przy parku miejskim, w zachowanej do dziś willi przy ulicy Jänickestraße 28.

Po II wojnie światowej fabryka funkcjonowała dalej jako „zakład państwowy”. Produkcja zakończyła się dopiero w 1992 roku. Dzięki zmianie przeznaczenia na siedzibę powiatu w 2000 roku udało się zachować ten ważny dla historii miasta, obecnie objęty ochroną konserwatorską kompleks fabryczny.

Rok budowy: 1873 / 1899

Inwestor: Richard Cattien

Architekt: Bodo Hammer

Elektrociepłownia Avellisa – wyrazista architektura użytkowa

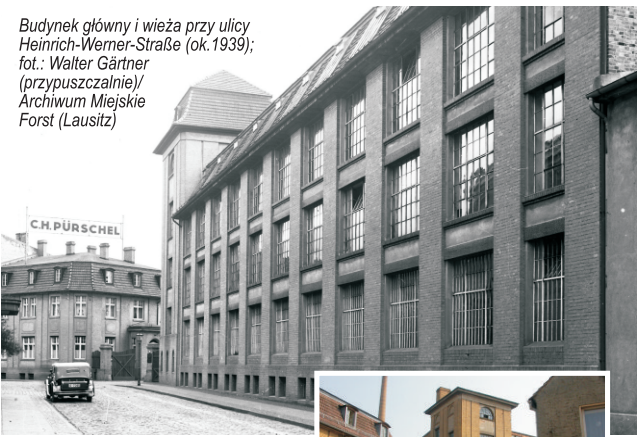
Położona w północnej dzielnicy przemysłowej elektrociepłownia jest czymś więcej niż tylko budynkiem użytkowym – jest architektonicznym „manifestem”. Producent Gustav Avellis, którego monogram do dziś dumnie zdobi fasadę, w latach 1922/23 wznosił charakterystyczny budynek w ekspresjonistycznym stylu ceglany. W układzie fasad budynku od strony Inselstraße wyraźnie odzwierciedlone są różne cykle pracy. Od strony zachodniej do wschodniej znajdują się tu kolejno kotłownia, maszynownia, rozdzielnia, budynek administracyjny i budynek mieszkalny.

Elektrociepłownia zaopatrywała w energię ciepłą przede wszystkim fabryki tekstylne w północnej części miasta za pośrednictwem rurociągów parowych. Za pomocą turbiny i generatora wytwarzano energię elektryczną dla maszyn służących do produkcji tkanin. Węgiel niezbędny do wytwarzania pary wodnej był dostarczany do fabryki Avellis koleją miejską „Czarna Julia”.

W 1933 r. elektrociepłownia stała się własnością miasta Forst (Lausitz). Została ona podłączona do miejskiej sieci ciepłowniczej wraz z nieistniejącą już elektrownią przy Badestraße. Dopiero w 1995 r. elektrociepłownia przy Inselstraße została zamknięta. Cały kompleks jest obecnie objęty ochroną konserwatorską.

Rok budowy: 1922 / 1923

Inwestor: Gustav Avellis

Fabryka C.H. Pürschel – dumne świadectwo sukienniczego miasta Forst (Lausitz)

Fabryka sukna Hugo Pürschela – początkowo zlokalizowana między ulicami Haagstraße, Amtsstraße i Am Haag – została założona w 1878 roku. W roku 1924 wybudowano drugi zakład produkcji sukna przy ulicy Heinrich-Werner-Straße 15, który prowadzono pod nazwą C.H. (Carl Heinrich) Pürschel. Położenie w zakolu kanału młynskiego zapewniało optymalny dostęp do wody, która napędzała maszyny tkackie i przędzalnice wykorzystywane we wszystkich etapach produkcji tkanin.

Świetnie się w tamtych czasach rozwijające przedsiębiorstwo Pürschel w znacznym stopniu przyczyniło się do dobrej reputacji miasta Forst jako „niemieckiego Manchesteru”. Cały kompleks przetrwał II wojnę światową niemal bez szwanku. W czasach NRD produkcja była kontynuowana w zakładzie „VEB Modetuche”. Pod względem konstrukcyjnym wprowadzono tylko niewielkie zmiany. Zamknięcie zakładu nastąpiło dopiero w 1992 roku. Tym samym „C.H. Pürschel” była jedną z najdłuższych działających firm w branży tekstylnej w Forst.

Ten zabytkowy kompleks jest jedynym w swoim rodzaju, całkowicie zachowanym zakładem produkcyjnym z początku XX wieku w Forst. Imponujący budynek główny i 17-metrowa wieża dominują w panoramie północnej części miasta. Na podjeździe i na dziedzińcu, a także przy ulicy Heinrich-Werner-Straße znajdują się pozostałości torów „Czarnej Julii”.

Rok budowy: 1924 / 1929 / 1934

Inwestor: rodzina Pürschel

Firma Hänsel & Co. – innowacja z Forst przyjęła się

Fabryka przy ulicy Gubener Straße została zbudowana już w 1870 roku. Wraz z pojawieniem się firmy Hänsel & Co w 1908 roku znalazła się ona w centrum międzynarodowego zainteresowania. Oswald Hänsel opracował rewolucyjną technologię, dzięki której można było skręcać włosie końskie w sposób umożliwiający uzyskanie ciągłej nici, a tym samym przemysłowo produkować tkaniny. Ze względu na swoje szczególne właściwości włosie końskie było wykorzystywane jako materiał wyścielający np. w marynarkach i płaszczach, aby zachować ich kształt. W latach 30. XX wieku firma Hänsel była jedną z nielicznych firm w Niemczech, które pod jednym dachem realizowały cały proces produkcji, od przetwarzania surowców po gotową tkaninę. Firma Hänsel miała kilka zakładów w Forst (Lausitz). Jej produkty były eksportowane na cały świat. Firma Hänsel była postępową nie tylko w zakresie produkcji. W „firmie szkoleniowej” kształcono przyszłą kadrę kierowniczą. Program kształcenia obejmował grupy sportowe, śpiewacze i fotograficzne, nowoczesną kuchnię zakładową, zespół muzyczny i naukę języków obcych. Magazyn „Hänsel-Echo” prezentował bogato ilustrowane najnowsze trendy w modzie z wykorzystaniem tkanin firmy Hänsel – przede wszystkim jako inspirację dla cechu krawieckiego. W czasach NRD budynek był wykorzystywany jako państwowy magazyn rezerw żywności i surowców. Firma Hänsel Textil GmbH została ponownie założona w Iserlohn, gdzie prowadziła swoją działalność gospodarczą do 2015 roku.

Rok budowy: 1870 (przebudowa po pożarze 1912)

Inwestor: Oswald Hänsel / Bruno Henschke

Młyn Miejski – energia dla fabryk sukienniczych

Młyn Miejski był co najmniej od początku XIX wieku wysokowydajnym obiektem o znaczeniu urbanistycznym, który później służył również do wytwarzania energii elektrycznej. Młynarz miejski Rüdiger, który zbudował jeden z pierwszych kompleksów fabrycznych w Forst (Lausitz), był pionierem industrializacji. Miasto nabyło młyn w 1919 roku. Jednak „Zakłady Młynarskie w Forst” wkrótce nie były już w stanie sprostać wymaganiom prosperującego miasta sukienniczego. Aby móc zainstalować nowoczesną technologię turbinową jako zamiennik kół wodnych i uwzględnić zwiększone zapotrzebowanie na przestrzeń dla urządzeń młynarskich, dobudowano cztery piętra do pierwotnie parterowego budynku środkowego z 1920 roku. Od tego momentu fabryki tekstylne były zasilane energią elektryczną również stąd, a jednocześnie mielono mąkę. W ramach prac budowlanych rozbudowano ulicę Mühlenstraße i zbudowano most Lessingbrücke. Boczne budynki otrzymały niezachowane do dziś charakterystyczne arkady z artystycznie zaprojektowanymi sklepionymi. Zniszczenia wojenne i przebudowy znacznie zmieniły sytuację przestrzenną po 1945 roku. Zachowała się charakterystyczna architektoniczna, obecnie objęta ochroną konserwatorską środkowa, wzniesiona nad młynówką, część budynku w stylu ekspresjonistycznym, która do 1964 roku służyła do wytwarzania energii elektrycznej. Następnie eksploatację wstrzymano. Dopiero w 1990 roku prywatny właściciel wznowił działalność, wykorzystując nowoczesne generatory.

Rok budowy: 1924 (część środkowa)

Inwestor: miasto Forst (Lausitz)

Architekt: radca budowlany dr Rudolf Kühn

Willi przy ulicy Rüdigerstraße – dzielnica fabrykantów

W XIX wieku pomiędzy starówką Forst a linią kolejową powstała reprezentacyjna dzielnica willowa i fabryczna, co w tamtych czasach nie stanowiło sprzeczności. Fabrykanci podkreślali swój dobrobyt poprzez ekspozycję w przestrzeni publicznej reprezentacyjną architekturę mieszkalną. Zakłady produkcyjne często znajdowały się w tylnej części działek gruntowych. Trzy zachowane willi po wschodniej stronie ulicy Rüdigerstraße świadczą o bardzo różnicowanym podejściu ich właścicieli do architektury. Budynek przy ulicy Rüdigerstraße 12, wzniesiony w latach 1889/90 dla rodziny kupieckiej Högelheimerów, wyróżnia się klasyczną konstrukcją z czerwonej cegły i charakterystycznymi pionowymi lizenami. Budynek przy ulicy Rüdigerstraße 10 został zbudowany w 1893 roku jako bogato zdobiona willa w stylu neorenesansowym. Ze względu na swoje położenie przy skrzyżowaniu ulic stanowi imponujący punkt orientacyjny. Oba budynki są objęte ochroną konserwatorską. Budynek przy ulicy Rüdigerstraße 16 powstał w 1914 roku jako dom mieszkalny fabrykanta i radnego miejskiego Scobela, a jego stonowany wygląd wynika z klasycystycznej stylistyki. W południowej części ulicy Rüdigerstraße, podobnie jak w sąsiednich ulicach, znajdują się kolejne willi – niektóre z nich zostały pieczołowicie odrestaurowane, inne niestety popadły w ruinę. Są one ważnymi świadkami okresu rozkwitu przemysłowego miasta Forst (Lausitz).

Rok budowy: 1889 / 1890 / 1893 / 1914

Inwestor: Hammer / Högelbeimer / Scobel

Architekt: Hammer / Lüdecke / Richter

Miejski Szlak Historii Kultury Przemysłowej

Forst (Lausitz), Śródmieście

Auf Spurensuche
Stadtarchiv

www.forst-lausitz.de

Przegląd lokalizacji tablic

Miasto Forst (Lausitz) posiada bogatą historię przemysłu, która ma swoje korzenie w długiej przedindustrialnej tradycji regionalnego rzemiosła włókienniczego. Już w XVIII wieku, za rządów Heinricha hrabiego von Brühla (premiera Saksonii, a jednocześnie właściciela państwa stanowego Forst-Brody/Pforten), miasto Forst otrzymało decydujący impuls rozwojowy dzięki utworzeniu manufaktury sukienniczej i innej w dawnym pałacu miejskim przy Kirchstraße (zniszczonym w 1945 roku). To tutaj w kolejnych dziesięcioleciach po raz pierwszy w Forst rozwinęła się zorganizowana poza cechami rzemieślniczymi, protoindustrialna, a od 1821 r. również mechaniczna produkcja tekstyliów. W toku industrializacji i związanych z nią osiągnięć technicznych (np. wprowadzenie maszyny parowej), a przede wszystkim dzięki podłączeniu do sieci kolejowej w 1872 r., pod koniec XIX wieku Forst (Lausitz) stało się centrum niemieckiego przemysłu włókienniczego. Miasto, nazywane „niemieckim Manchesterem”, przez wiele dziesięcioleci należało do najważniejszych ośrodków produkcji sukna w Niem-

czech. W czasie II wojny światowej znaczna część miasta została zniszczona. Niemniej jednak zachowało się wiele świadectw znaczącej architektury przemysłowej, które nadal były wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem. Do niemal całkowitego upadku przemysłu włókienniczego, dającego największe miejsce pracy w mieście Forst (Lausitz), doprowadziły ostatecznie zmiany gospodarcze zapoczątkowane przez przemianę polityczne w 1989 roku. Od tego czasu, zwłaszcza w północnej części miasta, wzdłuż młynówki, wiele budynków wcześniej wykorzystywanych do celów przemysłowych, nie jest używanych i jest zagrożonych popadnięciem w ruinę. Aby zachować dziedzictwo architektoniczne, informować o nim i zwrócić na nie większą uwagę, powołano do życia „Szlak Kultury Przemysłowej”. Szlak ten ma początkowo skupiać się wyłącznie na historii przemysłu sukienniczego, który wywarł trwały ślad w obrazie miasta. W perspektywie planowane jest uzupełnienie lokalizacji lub modułowe rozszerzenie o inne etapy historyczne lub tematy związane z rozwojem miasta.

Lokalizacja 1

Karl-Liebknecht-Str. 2-6

Zajezdnia Kolei Miejskiej - główne miejsce stacjonowania „Czarnej Julci”

Magazyn (ok. 1920); fot.: Archiwum Miejskie Forst (Lausitz)

Historia Kolei Miejskiej jest ściśle związana z rozwojem miasta Forst (Lausitz) jako jednego z najważniejszych ośrodków przemysłu włókienniczego w Niemczech. Rozległe, zachowane obiekty zajezdni kolejowej w imponujący sposób świadczą o znaczeniu kolejki przemysłowej, nazywanej przez mieszkańców „Czarną Julcią”. Stąd wychodzi rozbudowana, gęsta sieć torów kolejowych prowadzących do rozsiansych po całym obszarze miasta zakładów przemysłowych.

Aby uniknąć żmudnego przeładunku towarów (m.in. węgla) z wagonów normalnotorowych regionalnej sieci kolejowej na wagony wąskotorowe kolei miejskiej, stosowano tzw. rolboki (wózki roolkowe). Na specjalnych stanowiskach z kanałem między wagonami normalnotorowymi były umieszczane na wąskotorowych rolbokach, które następnie podłączano do lokomotyw. Czarna Julcia kursowała przez około 73 lata (do 1965 roku). Do dziś różne budynki funkcjonalne świadczą o bardzo postępowej eksploatacji kolei w tamtych czasach. Zachowały się dwie lokomotywnie, dwa budynki magazynowe, kotłownia, chłodnia, stajnia, rampy załadunkowe i tory. Budynek administracyjny oraz budynek urzędu celnego i skarbowego stanowią reprezentacyjną ekspozycję terenu zakładu od strony Albertstraße. Znajdował się tu również wjazd i wyjazd dla składów kolejowych.

Rok produkcji: od 1892, zakończenie eksploatacji 1965
Inwestor: Lokalbahn Aktien-Gesellschaft München, od 1920 miasto Forst (Lausitz)

Lokalizacja 2/1

Sorauer Straße 37

Sukna z Forst (Lausitz) - poszukiwane na całym świecie

Pracownicy w fabryce sukna, b.d.; fot.: stowarzyszenie Museumsverein Forst (Lausitz)

Widok z wieży ciśnień w latach 30. XX wieku na miasto Forst (Lausitz) ukazuje las dymiących kominów. Były one symbolem dynamicznie rozwijającego się przemysłu włókienniczego, który przyniósł miastu dobrobyt i renomę. Rozwojowi przemysłu sukienniczego sprzyjały pobliskie złoża węgla brunatnego, położenie nad rzeką Nysą i młynówką oraz liberalna polityka przyznawania gruntów przez miasto, a także przyłączona później do miasta posiadłość Forst-Brody/Pforten.

Nazwiska takie jak Cattien, Hänsel, Noack, Avellis i Pürschel to producenci, którzy myśleli innowacyjnie i postępowo i sprawili, że tkaniny z Forst stały się znane w Europie, a nawet na całym świecie. W Forst można było produkować tkaniny wzorzyste znacznie taniej niż u konkurencji w Anglii.

Około 1925 roku na terenie miasta znajdowało się 288 fabryk włókienniczych, z których większość była podłączona do obsługiwaną przez „Czarną Julcią” miejskiej sieci kolejowej. W tym czasie liczba ludności stale rosła. Najwyższy poziom osiągnęła w 1940 roku, wynosząc 44 635 mieszkańców. Po 1945 roku przemysł włókienniczy nie był już w stanie powrócić do dawnej świetności, jednak miasto pozostało ważnym ośrodkiem tekstylnym również w czasach NRD. Dopiero po 1990 roku nastąpił niemal nagle całkowity upadek. Wiele z dawnych okazałych obiektów przemysłowych i willi fabrykantów stoi dziś pustych. Niektóre z nich zostały odrestaurowane i przeznaczone do innych celów. Szlak Kultury Przemysłowej zaprasza do poznania przemysłowej przeszłości Forst.

Lokalizacja 2/2

Sorauer Straße 37

Kolej Miejska „Czarna Julcia“ - życiodajna arteria fabryk włókienniczych w Forst

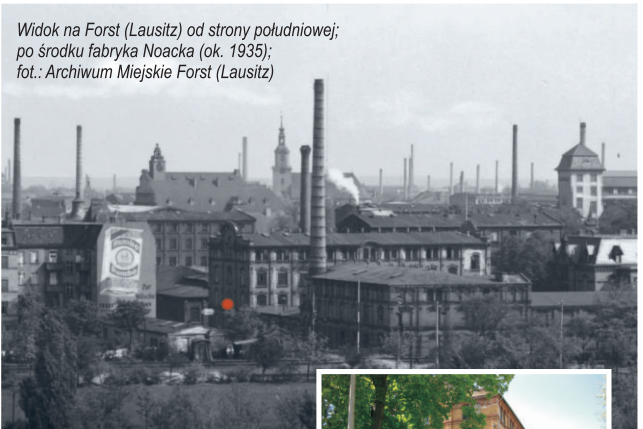
„Czarna Julcia” powraca; fot.: miasto Forst (Lausitz)

Cechą szczególną przemysłu tekstylnego w Forst było rozmieszczenie prawie 300 fabryk na całym obszarze miasta. Aby zapewnić skuteczne dostawy węgla i innych towarów oraz eksport produktów, od 1893 r. rozwijano rozbudowaną, unikalną sieć kolei miejskiej, która prowadziła z zajezdni przy dzisiejszej ulicy Karl-Liebknecht-Straße bezpośrednio do składowisk węgla czy magazynów na terenie fabryk. Pierwotnie zielone lokomotywy kolei miejskiej stopniowo stawały się czarne, pokrywając się sadzą, przez co nazywano je z życzliwością „Czarnymi Julciami”. Pociągi kursowały po ulicach miasta w dni robocze z maksymalnie 5 wagonami (wagony normalnotorowe na rolbokach) i maksymalną prędkością 8 km/h. W roku 1920 kolej miejska przeszła z rąk prywatnych na własność miasta. Powodem tej zmiany była m.in. planowana budowa sieci tramwajów elektrycznych, która jednak nigdy nie doszła do skutku. Pomimo wielu zniszczonych lub zamkniętych fabryk, „Czarna Julcia” jeździła jeszcze do 1965 roku. Potem nie była już w stanie konkurować z coraz popularniejszymi samochodami ciężarowymi. Nieliczne zachowane pozostałości torów, m.in. tory przed „Forster. Muzeum Historii Włókiennictwa i Przemysłu Łużyć”, są obecnie objęte ochroną konserwatorską. W 2012 roku oryginalna „Czarna Julcia”, lokomotywa nr 36 (zbudowana przez firmę Krauss z Monachium), powróciła do Forst (Lausitz) jako depozyt Muzeum Transportu w Dreźnie. Lokomotywa ta była eksploatowana przez wszystkie 73 lata.

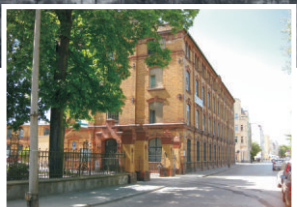
Rok produkcji: od 1892, zakończenie eksploatacji 1965
Inwestor: Lokalbahn AG München

Lokalizacja 2/3

Sorauer Straße 37

Fabryka sukna i willa Daniela Noacka - autentyczny kompleks ery przemysłowej

Budynek dawnej fabryki Noacka (2009); fot.: Herwarth + Holz (2014)

W niewielu miejscach w Forst (Lausitz) można podziwiać tak autentyczny kompleks fabryczny przemysłu tekstylnego. Czteropiętrowy budynek główny dzisiejszego „Forster. Muzeum Historii Włókiennictwa i Przemysłu Łużyć” z pionowym i poziomym podziałem fasady z żółtej i czerwono-brązowej cegły, stanowi imponujący element skrzyżowania ulic Sorauer Straße i Badestraße. Zachowały się również jedno - i dwupiętrowe budynki gospodarcze, które wychodzą na ulicę Badestraße. W pomieszczeniach wewnętrznych era przemysłowa Forst (Lausitz) ożywa dzięki wystawionym maszynom tkackim. W bezpośrednim sąsiedztwie, przed budynkiem produkcyjnym, powstał dom mieszkalny rodziny Noack. Tutaj zastosowano już kolorowe klinierowe elementy dekoracyjne, dzięki czemu budynek mieszkalny i kompleks fabryczny do dziś prezentują się jako spójna całość. Charakter zespołu podkreśla przebiegające na całej długości ogrodzenie z filarami i przesłami z kutego żelaza. Na dziedzińcu z zachowanym oryginalnym brukiem oraz na ulicy przed muzeum zachowały się szyny „Czarnej Julci”. Produkcja odbywała się do 1935 roku w rodzinnym przedsiębiorstwie Noacków. Ich następcami byli Buchholz & Kliks, a w latach 60. XX wieku firma C.A. Groeschke KG. Po wyłączeniu fabryka została przydzielona do zakładów państwowych VEB Forster Tuchfabriken. Dopiero w 1992 roku nastąpiło zakończenie eksploatacji. Niedługo potem budynki zostały nabyte przez miasto Forst (Lausitz). Fabryka i willa są obecnie objęte ochroną konserwatorską.

Rok produkcji: 1896/97
Inwestor: Daniel Noack, Otto Noack
Architekt: Bodo Hammer

Lokalizacja 2/4

Sorauer Straße 37

„Forster. Muzeum Historii Włókiennictwa i Przemysłu Łużyć” – żywa tradycja przemysłu

Muzeum „Forster.”; fot. Frank Junge

Dawna fabryka włókiennicza Daniela Noacka, zbudowana w 1896 roku, stanowi zabytek objęty ochroną konserwatorską, który od 1995 roku pełni funkcję muzeum. Po okresie przebudowy nowe „Forster. Muzeum Historii Włókiennictwa i Przemysłu Łużyć” stopniowo otworzyło swoje podwoje. Poświęcone jest ono długiej tradycji przemysłowej miasta, które przez wieki było ważnym ośrodkiem przemysłu tekstylnego. Uzupełnieniem tej tematyki są informacje na temat wydobycia węgla i życia codziennego w minionych czasach.

Pierwsza część wystawy stałej poświęcona jest historycznemu transportowi miejskiemu. Do szczególnych eksponatów należy „Czarna Julcia”, jak potocznie nazywano dawną lokomotywę parową kolejki miejskiej. Wraz z całkowitym otwarciem stałej ekspozycji o powierzchni około 1600 metrów kwadratowych muzeum poszerza swój profil. Na parterze skupiono się na historii przemysłu włókienniczego. W warsztacie pokazowym prezentowane są maszyny, które ilustrują rozwój miasta tekstyliów Forst (Lausitz). Interaktywne stanowiska zachęcają do udziału odwiedzających w każdym wieku. Kolejnym ważnym tematem jest regionalna historia przemysłu. Na piętrze prezentowana jest kwestia znaczenia węgla brunatnego jako podstawy rozwoju przemysłowego. Wystawa porusza również kwestie związane z przyszłością pozyskiwania energii. Nowoczesne sale wystawowe i zmieniający się program kulturalny w sali widowiskowej ożywiają historię przemysłu i miasta, zachęcając do ponownych wizyt.

Lokalizacja 3

Kleine Amtsstraße 1

Dom Sukienników - symbol modernizmu w śródmieściu

Fot.: Herwarth + Holz (2014)

Ten charakterystyczny budynek, obecnie wykorzystywany jako szkoła muzyczna i artystyczna, jest od 1930 roku ozdobą południowego wejścia do centrum miasta. Inwestorem było renomowane Stowarzyszenie Fabrykantów w Forst („Fabrikanten-Verein zu Forst”), które potrzebowało większej i bardziej reprezentacyjnej siedziby. Wybrana nazwa „Dom Sukienników” odzwierciedlała ówczesną wysoką świadomość własnej wartości fabrykantów z Forst.

Dzięki wyraźnym bryłom sześciennym o różnych rozmiarach i wieży z klatką schodową, która była zwieńczona szklaną kopułą, budynek ten jest imponującym przykładem stylu nowej rzeczywistości. Wieża stanowi element pośredni pomiędzy przebudowaną częścią budynku z XIX wieku i nową modernistyczną budowlą. Jest ona widoczna z daleka i stanowi symbol miasta. Idąc od rynku, znajduje się ona w osi widokowej ulicy Amtsstraße. Po II wojnie światowej budynek służył początkowo administracji miejskiej i policji, aż w końcu stał się siedzibą „Towarzystwa Przyjaźni Niemiecko-Radzieckiej” i powiatowym domem kultury – popularnie nazywanym „Kremlen”. Interesujące ułożenie różnych brył budynków i proste, funkcjonalne elementy fasady sprawiają, że ten zabytkowy budynek do dziś wygląda ponadczasowo nowoczesnie.

Rok budowy: 1929-1930
Inwestor: Fabrikanten-Verein zu Forst (L.) e.V.
Architekt: Alfred Weichel